

HCS D

**Human capital and social
development.**

2025 – volume 14, issue 2

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2025 – 14-jild, 2-son



O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA

INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT

UNIVERSITETI



Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali

Journal Human capital and social development

Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие

Jurnali

14-jild, 2-son (aprel) 2025.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Junal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023 yil 30 noyabrdagi 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich

Kotib: PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

DSc, professor Daler Mirpochoyev (Iqtisodiyot va savdo instituti, Tojikiston)

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

PhD, professor Bayong Van Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Vonyong Li (Yongnam universiteti, Janubiy Koreya)

PhD, professor Yan Patterson (Kvinslend universiteti, Avstraliya)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Mansurova Nargiza Shamsiddinovna (“Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

TA'LIM XIZMATLARI BOZORI RIVOJLANISHIDA INTEGRATSIYA JARAYONLARI TADQIQOT OB'EKTI SIFATIDA.

F.K.Ismolova 

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS

HCSD

Correspondence

Ismoilova Feruza Kubaymurodovna

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti Raqamli iqtisodiyot kafedresi mustaqil tatqiqotchisi.

Email:

feruzakubaymurodovna@gmail.com

Tel: +99897 9154686

Received: 17 March 2025

Revised: 21 March 2025

Accepted: 14 April 2025

Published: 30 April 2025

Funding source for publication: Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.



Copyright: Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Anotatsiya. Ushbu maqolada ta'lim xizmatlari bozorining rivojlanish jarayonlari va u bilan bog'liq integratsiya mexanizmlari chuqur tahlil qilingan. Asosiy e'tibor ta'lim tizimida iqtisodiy, institutsional va hududlararo integratsiya jarayonlarining mazmun-mohiyatiga, ularning ta'lim xizmatlari bozori samaradorligiga ko'rsatadigan ta'siriga qaratilgan. Integratsiya orqali ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlik, resurslar almashinuvi va innovatsion faoliyatni rag'batlantirish mexanizmlari tadqiq etiladi. Shuningdek, integratsion jarayonlar ta'lim sifatini oshirish, bozor talablariga mos kadrlar tayyorlash va raqobatbardoshlikni kuchaytirishda qanday rol o'ynashi ilmiy asosda yoritiladi.

Kalit so'zlar: ta'lim xizmatlari, integratsiya, globallashuv, raqobat, talab, taklif, marketing, o'quv dasturlari

ПРОЦЕССЫ ИНТЕГРАЦИИ В РАЗВИТИИ РЫНКА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ КАК ОБЪЕКТ ИССЛЕДОВАНИЯ.

Аннотация. В статье дается глубокий анализ процессов развития рынка образовательных услуг и связанных с ним интеграционных механизмов. Основное внимание уделено сущности экономических, институциональных и межрегиональных интеграционных процессов в системе образования, их влиянию на эффективность рынка образовательных услуг. Изучаются механизмы развития сотрудничества, обмена ресурсами и инновационной деятельности между образовательными учреждениями посредством интеграции. Также будет рассмотрена роль интеграционных процессов в повышении качества образования, подготовке кадров в соответствии с требованиями рынка и повышении конкурентоспособности на научной основе.

Ключевые слова: образовательные услуги, интеграция, глобализация, конкуренция, спрос, предложение, маркетинг, учебные программы

INTEGRATION PROCESSES IN THE DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL SERVICES MARKET AS THE OBJECT OF RESEARCH.

Abstract. This article provides an in-depth analysis of the development processes of the educational services market and the integration mechanisms associated with it. The main attention is paid to the essence of economic, institutional and interregional integration processes in the education system, their impact on the efficiency of the educational services market. The mechanisms of cooperation between educational institutions, resource exchange and stimulation of innovative activity through integration are studied. It also sheds light on the role of integration processes in improving the quality of education, training personnel in accordance with market requirements and strengthening competitiveness.

Keywords: educational services, integration, globalization, competition, demand, supply, marketing, curricula.

Kirish

Zamonaviy bozor sharoitida respublikamiz ta'lim xizmatlari bozori o'zining barqarorligi, moslashuvchanlik, ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlarga bardoshlilikini namoyon qildi. Bugungi kunda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning barcha bosqichlarida insonni rivojlantirishning asosiy maqsadi-jamiyat intellektual salohiyatini, aholining turmush farovonligini oshirish, barqaror rivojlanish imkoniyatini beradigan ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy va ekologik muhitni shakllantirish zarur bo'lmoqda.

Inson taraqqiyoti konsepsiyasida ta'lim xizmatlari bozori asosiy tarkibiy qism bo'lib, jamiyatning muhim masalalarini hal etishda asosiy o'rinni egallaydi. Ta'lim xizmatlari bozori bugungi kunda ijtimoiy-iqtisodiy tizimning iste'mol bozorida murakkab bo'lgan o'zaro bog'langan barcha elementlaridan tashkil topadi.

Ta'lim xizmatlari deganda ko'pincha shaxs, jamiyat va davlatning turli ehtiyojlarini qondirish uchun foydalaniladigan bilimlar, ma'lumotlar, ko'nikmalar va ko'nikmalar tizimi tushuniladi.[1]

Ta'lim xizmatlari, har qanday mahsulot kabi, mintaqaviy iste'mol bozorlarida sotiladi, bu mintaqadagi mavjud va potentsial xaridorlar va tovarlar va xizmatlar sotuvchilari to'plami sifatida tushuniladi. Ta'lim xizmatlari bozori, bu holda, asosiy xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning (uy xo'jaliklari, korxona va tashkilotlar, davlat va munitsipalitetlarning) ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabi va ularni turli ta'lim muassasalari tomonidan etkazib beradigan bozor.

Ta'lim xizmatlarini ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilaridan tashqari, ushbu sohadagi bozor

munosabatlari ishtirokchilari keng doiradagi vositachilarni o'z ichiga oladi, jumladan, bandlik xizmatlari, mehnat birjalari, ta'lim muassasalarini ro'yxatga olish, litsenziyalash va akkreditatsiya qilish organlari, ta'lim fondlari, ta'lim muassasalari va korxonalar birlashmalari, ixtisoslashtirilgan o'quv markazlari va boshqalar. ta'lim xizmatlari va ta'limni resurslar bilan ta'minlash.

Bundan tashqari, ta'lim xizmatlari bozorining o'ziga xos xususiyati davlat va uning boshqaruv organlarining muhim rolidir. Xususan, ularning ta'lim sohasidagi o'ziga xos funksiyalariga quyidagilar kiradi:

- ijobiy jamoatchilik fikrini, ta'lim muassasalarining ijobiy imidjini yaratish, qo'llab-quvvatlash va mustahkamlash;

- insonparvarlik ta'limini, federal madaniy-ma'rifiy makonning birligini, ta'limning umumiy mavjudligi va moslashishini, uning dunyoviyligi, erkinligi va plyuralizmini, demokratik boshqaruv va ta'lim muassasalarining avtonomligini kafolatlash;

- ta'limni moliyalashtirish va ushbu sohaga boshqa subyektlar tomonidan uzoq muddatli investitsiyalar uchun kafolatlar berish;

- ustuvor mutaxassisliklarni, mutaxassislar tayyorlashning shakl va usullarini, umuman, ta'limni rivojlantirish maqsadida soliq imtiyozlari va bozorni tartibga solishning boshqa shakllarini qo'llash;

- xizmat turlari va sifati bo'yicha ta'lim muassasalari va dasturlarini litsenziyalash va sertifikatlashtirish;

- ta'lim muassasalarini axborot bilan ta'minlash va boshqalar.

Oliy ta'lim sohasidagi integratsiya nisbatan yangi hodisa bo'lib, 20-asr oxiridan boshlab G'arb davlatlarining rivojlanishini tavsiflaydi. Bu zamonaviy

dunyo iqtisodiyoti va ijtimoiy hayotini globallashtiruvining obyektiv, tarixiy progressiv jarayonining organik elementini tashkil etadi va birinchi navbatda, ilg'or mamlakatlar iqtisodiyoti faoliyatining tubdan o'zgargan shartlari: texnologik inqilob ta'sirida jahon iqtisodiyotidagi tub tarkibiy o'zgarishlar, ilmiy faoliyatning keskin sifat jihatidan o'sishi bilan bog'liq. ijtimoiy taraqqiyot. Endi u, birinchi navbatda, raqobatbardoshlikning eng muhim omillari va iqtisodiy o'sishning, eng muhimi, iqtisodiy taraqqiyotning asosiy manbalariga aylangan nomoddiy resurslardan foydalanishga asoslanadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Ta'lim xizmatlari bozorida integratsiya jarayonlarini ko'plab olimlar ilmiy jihatdan tahlil qilib kelmoqdalar. Mashhur iqtisodchi olim Bela Balassa o'zining "Iqtisodiy integratsiya nazariyasi"da (1961) ta'lim va ilm-fan sohasidagi hamkorlikni iqtisodiy integratsiyaning ajralmas qismi sifatida ko'rsatgan. Uning fikricha, ta'lim xizmatlari bozori ham bozordagi boshqa tarmoqlar singari erkin ta'lim hududi, umumiy ta'lim siyosati, va oxir-oqibat yagona ta'lim makoni integratsion bosqichlardan o'tadi.[2]

M. Porter, T. Schultz va G. Becker kabi iqtisodchi-olimlar esa inson kapitali nazariyasi doirasida ta'lim xizmatlari bozorini rivojlantirishda xalqaro integratsiyaning ahamiyatini asoslaganlar. Ularning tadqiqotlarida xalqaro tajriba almashinuvi va birgalikdagi ta'lim dasturlari orqali ta'lim sifati va iqtisodiy samaradorlik oshirishini ko'rsatadi.

Yevropa Ittifoqida amalga oshirilgan Bologna jarayoni bo'yicha ilmiy tadqiqot olib borgan olimlardan biri — Robert Cowen, Martin Carnoy

integratsiyalashgan oliy ta'lim makonining shakllanishi, diplomlarning tan olinishi va kredit tizimining uyg'unlashuvi bo'yicha nazariy asoslarni ishlab chiqqan.

O'zbekistonlik olimlardan O. T. Otaxonov, Sh. S. Xolboev va M. A. Yo'ldoshevlar ta'lim xizmatlari bozorida raqobat muhitini rivojlantirish, davlat-xususiy sheriklik asosida integratsion jarayonni o'rganish va chet ellik talabalarni jalb qilish bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borganlar.

Tadqiqot metodologiyasi

Ta'lim xizmatlari bozorida integratsion jarayonlarni o'rganish metodologiyasi nazariy va amaliy yondashuvlarni uyg'unlashtirishni talab qiladi. Bu jarayonni chuqur tahlil qilish, uning muvaffaqiyat omillarini aniqlash va natijalarini samarali boshqarish uchun kompleks tadqiqot usullari qo'llaniladi. To'g'ri tanlangan metodologiya integratsiyaning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy sohalarga bo'lgan ta'sirini samarali o'rganish va uning natijasidan amaliyotda foyda olishga xizmat qiladi.

Shu o'rinda, ta'lim xizmatlari bozori rivojlanishida integratsion jarayonlar uchun zamonaviy xususiyatlar va sharoitlar mazmunini o'rganishda tahlil va sintez, shakl va mazmun, induksiya va deduksiya kabi usullarda foydalanib ma'lumotlar to'planilgan va tahlil qilingan.

Tahlil va natijalar

Oliy ta'lim tizimida integratsiya funksiya va rollarning taqsimlanishini ta'minlashga, yaxlit tizim sub'ektlari o'rtasida turli aloqalarni o'rnatishga qaratilgan va moslashuvchanligi, o'zgaruvchan sharoitlarga moslashuvi, ushbu tizimni rivojlantirish va o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyati bilan tavsiflanadi. Shu o'rinda boshqaruv jarayonlarini

jamiyat va davlatning malakali kadrlar tayyorlash sohasidagi joriy va istiqboldagi ehtiyojlarini, shuningdek, shaxsning o'zini o'zi anglash ehtiyojlarini qondirishga hissa qo'shish inobatga olinadi.

bo'lib, jamiyat hayotining asosiy sohalari tuzilmalarida bir qator funksiyalarni bajaradi, bir tomondan, ijtimoiy-iqtisodiy sabablarga ko'ra, ikkinchi tomondan, butun ta'lim tizimini isloh qilish bilan bog'liq.

Oliy ta'lim tizimidagi integratsiya milliy ta'lim tizimining eng muhim qismi

№	Integratsiya turlari	Bajaradigan vazifalari
1	Innovatsion funksiyasi	ilmiy-texnik taraqqiyotga mos ravishda ta'lim dasturlarini yangilash, yangi bilimlar va texnologiyalarni joriy etish
2	Ilmiy-tadqiqot funksiyasi	ilmiy izlanishlar orqali jamiyatning dolzarb muammolariga yechim topish, fundamental va amaliy tadqiqotlarni rivojlantirish
3	Mehnat bozori bilan integratsiya funksiyasi	bozor talablariga mos kadrlar tayyorlash, ishlab chiqarish sektori bilan hamkorlikda ta'lim jarayonini tashkil etish
4	Ijtimoiy funksiyasi	fuqarolarda ijtimoiy mas'uliyat, vatanparvarlik va fuqarolik ongini shakllantirish
5	Madaniy funksiyasi	milliy va umuminsoniy qadriyatlarni singdirish, madaniyatlararo muloqotni rivojlantirish
6	Axborot-kommunikatsion funksiyasi	raqamli texnologiyalarni tatbiq etish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirish
7	Integratsion va internatsionalizatsiya funksiyasi	xalqaro ta'lim tizimlari bilan uyg'unlashish, akademik mobillik va hamkorlik dasturlarini rivojlantirish
8	Tarbiyaviy funksiyasi	shaxsning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash, mustaqil fikrlovchi, faol va mas'uliyatli fuqarolarni tarbiyalash

1-jadval. Integratsiyaning asosiy funksiyalari.

Integratsiyaning asosiy funksiyalar ta'lim tizimining nafaqat bilim berish, balki keng ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy jarayonlarda faol ishtirok etishini ko'rsatadi.[2]

O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini uning samaradorligi va raqobatbardoshligini oshirish, ta'lim xizmatlari sifatini oshirish va xarajatlarni optimallashtirish nuqtai nazaridan rivojlantirish zarurati oliy ta'lim

muassasalarini integratsiyalashuvining asosli shakllarini tanlashni talab qiladi. Oliy ta'lim tizimida faoliyat yurituvchi integratsiyalashgan ta'lim tuzilmalarining turli shakllarini tahlil qilish jarayonida integratsiyaning asosiy muhim mezonlari aniqlandi:

- integratsiya jarayoni ishtirokchilari tarkibi;
- integratsiya yo'nalishlari;
- integratsiya miqyosi;
- integratsiya darajasi;
- faoliyat geografiyasi.

Integratsiya jarayoni bo'yich o'tkazilgan tadqiqotlar natijasida shuni aytish mumkinki, integratsiya jarayonlari tizim rivojlanishining tabiiy bosqichidir. Shu bilan birga, ta'lim ijobiy hodisadir, chunki ular ta'lim va ilmiy salohiyatni oshiradi va ta'lim muassasalarining o'quv, ilmiy va boshqa xizmatlar ko'rsatish imkoniyatlarini kengaytiradi, resurslardan yanada samarali foydalanishga yordam beradi, hamda ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlarini amalga oshiradi. Universitetlarning integratsiyasi har bir ishtirokchi universitet uchun ta'lim xizmatlari bozorida yanada barqarorlikni ta'minlaydi, mahsulot portfelini oshiradi va taklif etilayotgan loyihalarning ijtimoiy ahamiyatini oshiradi.

Universitetlarning raqobatbardoshlik darajasi oliy o'quv yurtlari tomonidan asosiy natijaga - bitiruvchilarning raqobatbardoshlik darajasiga, ish beruvchilar tomonidan ularga bo'lgan qiziqish kontekstida ularning kasbiy kompetensiyalarga ega bo'lish darajasiga erishish uchun raqobatdagi yutuq yoki yo'qotishlarni tan olish asosida baholanishi kerak. Shuningdek, ta'lim xizmatlari bozori ishtirokchilarining raqobatbardoshlik darajasini natijaviy xususiyatga ega bo'lgan turli ko'rsatkichlardan foydalanish asosida baholash mumkin. Masalan, ishchi o'quv rejalarining to'liqligi va o'ziga xosligining qiyosiy ko'rsatkichlari, o'quv-uslubiy ta'minotning universalligi, metodlar, o'qitish texnologiyalari va ta'lim faoliyati turlarini qo'llash samaradorligi, kadrlar tayyorlashning tashkiliy tuzilmalari samaradorligi, masalan, filial tarmoqlari yoki kafedra tuzilmalari. Bunday ko'rsatkichlarga kadrlarni qayta tiklash, uzluksiz o'z-o'zini o'rganish va o'zini

rivojlantirish qobiliyatini baholash, innovatsion faoliyat ko'rsatkichlari, boshqaruv tizimlari samaradorligi ko'rsatkichlari, shu jumladan sifat menejmenti, moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari, ta'lim xizmatlarini sotish hajmi ko'rsatkichlari kiradi.

Integratsiya jarayonlari va millatlararo mehnat taqsimotining keskinlashuvi ishlab chiqarish va bandlik tarkibiga, shunga mos ravishda mehnat bozori va ta'lim tizimiga bevosita ta'sir qiladi. Oliy ta'lim tizimining holati va kadrlarning malaka darajasi zamonaviy jamiyatlarning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlari bo'lib, birgalikda ta'lim siyosatini amalga oshirishni va jahon bozorining tubdan o'zgargan sharoitlariga kadrlar tayyorlash milliy tizimlarini integratsiyalashuvini talab qiladi.

Xulosa va takliflar

Oliy ta'lim tizimidagi integratsiya jarayonini tadqiqot obyekti sifatida o'rganishda quyidagi qonuniyatlardan kelib chiqish zarurligi to'g'risida xulosa kelib chiqadi:

- tizimli integratsiyaga berilgan tizimning tarkibiy, mazmuniy va protsessual elementlarining birligi orqali erishiladi;

- integratsiyalashgan komponentlarning ekvivalent natijasiga aniq maqsadli yo'naltirilganlik sharoitida integratsiya samaradorligi oshadi;

- integrallashgan tizim subyektlari me'yoriy-huquqiy baza bilan qo'llab-quvvatlanadigan o'zaro manfaatli munosabatlarni shakllantirishga tayyor bo'lishi sharti bilan integratsiya samaradorligiga erishiladi;

- ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasining mahsuldorligi kasbiy standartlarni ishlab chiqish bilan belgilanadi;

- zamonaviy mutaxassis tayyorlash jarayonining yaxlitligi tegishli ta'lim dasturlari mavjudligiga bog'liq;

Shu o'rinda, ta'lim xizmatlari bozorining samarali rivojlanishi, uning xalqaro va mahalliy mehnat bozorlariga integratsiyalashuvi, ta'lim sifatining oshishi va iqtisodiy taraqqiyot bilan uyg'unlashuvi bevosita integratsiya jarayonlariga bog'liqdir. Shuning uchun ta'lim tizimini modernizatsiyalashda

integratsion yondashuvlar markaziy o'rin tutishi maqsadga muvofiq bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, ta'lim xizmatlari bozorida integratsiya jarayonlari ta'lim sifatini oshirish, kadrlar malakasini xalqaro me'yorlarga moslashtirish va innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish orqali ta'lim tizimini yanada samarali qilishga xizmat qiladi. Bu esa jamiyatning intellektual va iqtisodiy rivojlanishiga muhim hissa qo'shadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Абдулкеримов И.З. Факторы и условия развития интеграционных процессов на рынке образовательных услуг // Региональные проблемы экономической трансформации. - 2011. - № 2 (28). 286-292.
2. Бела Баласса. Иктисодий интеграция назарияси" (1961).
3. Геворкян Э.Н. Рынок образовательных ресурсов: аспекты модернизации. - м. ДС Базар. 2005.
4. Abulxanova Q.H., Raximova D.N., va boshqalar. Davlat xizmati personalni boshqarish. Toshkent: Akademiya, 2002.
5. Eshboyev A.X. (2008). Bozor munosabatlariga o'tish davrida ta'lim tizimining milliy iqtisodiyotni rivojlantirishga ta'siri: i.f.n. dis. avtoreferati. –T.: -25 b.
6. Эсетова А.М. (2020) Современные особенности и условия развития рынка образовательных услуг в России. УДК.ББК 65.050.11 Стр: 354 - 357
7. Сагинова, О. В. Маркетинг маркетинга образовательных услуг // Маркетинг в России и за рубежом. - 1999. - Нет. 1
8. Pardaev M.Q., Mirzaev Q.J.Pardaev O.M. Xizmat sohasi iqtisodiyoti. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2014.-384 b.
9. Abulxanova Q.H., Raximova D.N., va boshqalar. Davlat xizmati personalni boshqarish. Toshkent: Akademiya, 2002.
10. Usmonova R.M. (2011) Ta'lim xizmatlari bozorida iqtisodiy munosabatlarni takomillashtirish (oliy ta'lim misolida): i.f.n. ...dis. avtoreferati. -T.: -25 b.

CONTENTS

1	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA IJTIMOY-IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH OMILLARI.	
	Ulug'muradova Nodira Berdimuradovna	4-9
2	HUDUDIY MEHNAT BOZORI EHTIYOJLARIGA MOS KELUVCHI KADRLARGA TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.	
	Xamidova Aziza Abdufattoyevna	10-17
3	ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ.	
	Усманова Дилафруз Каршиевна, Бозорова Фарангиз Шерзод кизи	18-25
4	СУЩНОСТЬ, ЗНАЧЕНИЯ, РОЛЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПОВЕДЕНЧЕСКОЙ ЭКОНОМИКИ.	
	Джумаев Аскар Хайдарович	26-30
5	HUDUDIY TURIZM KLASTERLARIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR VA DAVLAT BOSHQARUVI INTEGRATSIYASI.	
	O'sarov Abdulla Davronqulovich	31-37
6	O'ZBEKISTONDA TURIZM BOZORINI RIVOJLANISHNING, TURIZM INDUSTRIYASINING IMKONIYATLARI VA AHAMYATI.	
	Daminov Olimjon Nurmamat o'g'li	38-44
7	O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARINING O'RNI.	
	Nasimov Ikrom Xusanovich, Axadov Sardor Sherzod o'g'li	45-48
8	ILG'OR XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA TURIZM SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASH VA MALAKA OSHIRISH TIZIMINING TAKOMILLASHUVI.	
	Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	49-55
9	XIZMAT KO'RSATISH SOHASI CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA RAQOBAT STRATEGIYALARINI QO'LLASH.	
	Shuhrat Sharifov Saidahmadovich, Ravshanov Musojon Ravshan o'g'li	56-62
10	YANGI O'ZBEKISTONDA AHOLI O'SISH STATISTIKASINING AHAMIYATI VA PROGNOZ KO'RSATKICHLARI.	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li, Sanakulova Iroda Abrorovna	63-68
11	ISTE'MOLCHILARNI ELEKTRON TIJORATDAN FOYDALANISH TAJRIBASINI YAXSHILASH YO'LLARI.	
	Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	69-78
12	ZAMONAVIY MEHNAT BOZORI TALABLARIGA MOS KADRLAR TAYYORLASHNING TIZIMLI YONDASHUVI.	
	Qurbonov Sirojiddin Qurbonovich, Pardakulov Dalerjon Erkinovich	79-85
13	O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKDA RAQAMLI MARKETING-TOVAR-XIZMATLARNI INTERNET ORQALI TARG'IB QILISH	
	Pazilidinov Muxiddin Maxammadin o'g'li	86-94
14	FARG'ONA VODIYSIDA AHOLINI KAMBAG'ALLIKDAN CHIQUARISHDA EKOTURIZM IMKONIYATLARIDAN FOYDALANISHDA AVTOMOBIL YO'LLARI TARMOG'INI RIVOJLANISHINING AHAMIYATI.	
	R.M.Axmedov	95-99
15	AGROTURIZMNING SALOHİYATINI BAHOLASH USULLARI.	
	Jurakulova Sarvinoz Baxtiyor qizi	100-104
16	EFFICIENCY OF DRUG PRODUCTION OF HUPERICUM PERFORATUM LEDEB IN THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY.	
	Ernazarov Ortik Eshnazarovich, Musinov Zokir Rahmonovich	105-109
17	SAMARQAND VILOYATI KORXONALARINING MOLİYAVIY FAOLIYATI NATIJALARINI BAHOLASH.	
	Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	110-118
18	«YASHIL» IQTISODIY O'SISHNI TA'MIRLASHDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH.	
	Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Boliyeva Baxora Farxodovna	119-125
19	SAMARQAND VILOYATIDA INTERAKTIV TIBBIY XARITA JORIY QILISHNING IMKONIYATLARI.	
	Axrrova Munavvar Farxod qizi	126-131

20	O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBASI.	
	Shuhrat Sharifov Saidahmadovich, Soxibov Farrux Ortikovich	132-139
21	THE ROLE OF TRANSPORT LOGISTICS IN CIRCULAR ECONOMY.	
	Urazov Komil Baxramovich, Orzukulova Zumrad Abdukholik kizi	140-146
22	MINTAQADA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING TARGETLASH MEXANIZIMLARI.	
	Baratov Javlon Norjigitovich	147-153
23	KICHIK VA O'RTA TURISTIK KOMPANIYALAR UCHUN BRENDNI YARATISH VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.	
	Bunyod BakhodirovBaxtiyorovich, Nuriddinov Tohir Salohiddin o'g'li	154-158
24	O'ZBEKISTONDA INDUSTRIAL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNI AHOLINI ISH BILAN BANDLIGINI TA'MINLASHGA TA'SIRI.	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li, Rashidov Shoxrux Zohid o'g'li	159-164
25	O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI JADAL RIVOJLANTIRISHDA ISTIQBOLLI LOYIHALARNING O'RNI.	
	Ikramova Dilnoza Abduraxmanovna	165-169
26	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH STRATEGIYALARI.	
	A'zamova Feruza Abduholiq qizi	170-176
27	TURISTLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING MEYORIY-HUQUQIY VA TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI.	
	Pardayev Botir Raxmatullayevich	177-182
28	MODERN THEORETICAL CONCEPTS OF DEFINITION OF POVERTY.	
	Nasimov Ikrom Khusanovich	183-188
29	IQTISODIYOTNING INNOVATSION RIVOJLANISHI SHAROITIDA CHAKANA SAVDO KORXONALARI FAOLIYATINING ASOSIY YO'NALISHLARI.	
	Abdullaeva Zulfiya Izzatovna	189-198
30	TURIZM XIZMATLARI SIFATINI NAZARIY VA AMALIY JIHATDAN TAKOMILLASHTIRISH UCHUN INTEGRATIV YONDASHUV.	
	Kamolova Mohinur Iskandarovna	199-203
31	RESPUBLIKADA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING RIVOJLANISH HOLATI VA TENDENSIYALARI TAHLILI.	
	Shuhrat Sharifov Saidahmadovich, Nazarov Ulmas Alisherovich	204-209
32	TA'LIM XIZMATLARI BOZORI RIVOJLANISHIDA INTEGRATSIYA JARAYONLARI TADQIQOT OB'EKTI SIFATIDA.	
	Ismoilova Feruza Kubaymurodovna	210-215
33	KORXONALARDA XODIMLAR MOTIVATSIYASI VA MEHNATNI RAG'BATLANTIRISHNING RAQAMLI TENDENSIYALARI.	
	Amirov Akmal Mexrojovich, Naimov Damir	216-222
34	INSON RESURLARINI BOSHQARISHDA KORXONA XODIMLARINING XAVFSIZLIGI BILAN BOG'LIQ XAVFLARNI BAHOLASH USULLARI.	
	Abdualimov Ashraf Qurbonaliyevich	223-229
35	INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI PLATFORMALAR.	
	Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	230-236
36	FOREIGN EXPERIENCES IN DEVELOPING MEDICAL TOURISM.	
	Sultonov Akobir	237-243
37	MAMLAKATIMIZDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA ENOTURIZM RESURLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI.	
	Tursunov Xasan Xolmuminovich	243-248
38	DEVELOPING THE TOURISM SECTOR THROUGH THE EFFECTIVE USE OF NATURAL TOURISM RESOURCES.	
	Rabbimov Muxiddin Musoqul o'g'li	249-253
39	O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR SOHASIDA OILAVIY KORXONA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI.	
	Togayeva Dilnoza Azamatovna	254-258
40	TURIZM SOHASIDA HUDUDIY KLASSTERLAR VA ULARNING INNOVATSION RIVOJLANISHIDAGI ROLI	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	259-263